

Prologus in man
motrectum incipit feliciter.

Pro patiens pro
prie imperitie ac ruditati cōpa
tiens paupeꝝ clericorū qui ad
predicationis officium promouentur. de
creui bibliā perlegēdo exponere. nec non ꝛ
alia q̄ in ecclia recitātur (si vita comes fue
rit) inspicere diligēter. et partiū diff. ciliuz
significātiās et accētus et genera in sinua
re lectori paupculo. scōm q̄ pro captu mee
intelligentie potero ex laboribz alioruz vt
sicehimologia sensu edificet intellectū et
aures demulceat debita sonozitas pfodie
Magis autē narrādo probata q̄ proban
do procedā. vt ex hoc insufficiētia loquen
tis pateat et legēti processus vltioruz cum
aliq̄liter fuerit exercitatus referēt. Sicut
bi aut in sonuerit aliquid impfcte/impfe
ctioni ascribat scriptozis. Ubi aliquid ap
probādū lector deprehēderit recognoscat
de thesauro dñi emanasse. Ubi vero de ac
centu aliquo ē controuersia inter doctozes
illoꝝ sententiā p̄tuli quā credidi potioꝝ.
Usui ecclie in multis cēsui deferenduz. in
quibz nō est abufio nimis absurda nec ab
arte intolerabiliter deuiat. In singulis li
bris bible p̄ singula capitalia vbi ē expo
sitiō vlt accētuationē necessaria singula pira
ctātur. Desudabit autē labor iste ad pedes
dñi aqualiter abluēdos q̄ suo vultu pla
cito et risu iocūdo lotionē pedū affectuali
um suis lotozibz repēsione vicaria tā libe
raliter q̄ misericorditer pollicet. Et q̄ mo
rē gerit talis decursus pedagogi q̄ gressus
dirigit paruuloꝝ. Nam motrectus pote
rit appellari.

Super epistolam.

beati Hieronimi p̄sbiteri ad paulinū ep̄z.

Fater ambro
sius rē. frater. s. in fide perfe
rēs. id est portans media corre
pta. ꝛ sic fero fers in oibus suis participi
is desinētibz in ens corripit hāc sillabā fe.
vt perferēs et referēs. Quē littere fidē id ē
certitudinē et v̄acitates. Fidei. i. fidelitas
Preferebāt. i. pretendebāt siue ostēdebāt
Hec necessitudo dinis. dicitur amicitia. q̄a

nectit. i. cōiungit amicos. Glutinū ni me.
cor. dicitur charitas q̄ iūgit aīas sicut glu
tinū iūgit asseres vel aliqua alia. hoc glu
ten vel hoc glutinū terra tenet vtilis ad cō
pages nauū et alioꝝ vasoꝝ. Subdolos
la. lū. me. cor. i. fictus et fraudulētus. Pal
pans. i. blādiens et mulcens. dicitur autē pal
pare. tremere. moueri. salire. anbelare. sic
q̄ aīam trahit. adulari. blandiri. et manibz
p̄rectare sicut cecus facit. ꝛ. Palpat ꝛ fre
ctat manibz blandit anbelat. Palpat adu
latur tremit ac salit atq̄ mouet. Inde pal
po onis. adulator et contrector dicitur. ꝛ.
Palpo manu tractās et palpo vocat adu
lans. Adulor tam in se q̄ in participiō. pro
du. mediā vbi est trissilla. Quidi. Agmen
adulantiū media procedit ab aula. Conci
liare est amicū ꝛ ꝛ cordē facere iungere et
sociare. Lustrare est circūire regiones ml
tas et alia mlta signat. Ubi vsus. Lustrō
circūdo. designat lustrō sereno. Purgō cir
cūeo lumino siue pio. Corā. i. presentialit
aduerbiū loci. Nēphiticus ca. cū penul.
cor. dicitur egyptius a ciuitate mēphis Dic
Uates ris. dicitur sacerdos poeta diuin⁹ hic
accipit pro pho. Hic pita goras penl. cor.
nomē cuiusdā phi q̄ amator es sciētie cēsū
it phos appellari. Hic architas te. me. pro
ducta est nomē cuiusdā in doctrina picta
gore plurimū eruditi qui Tarētinus dici
tur penul. produ. a tarēto vnde fuit oriun
dus. Italia a grecis occupata magna gre
cia dicta ē. vñ. eāq̄ orā v̄talie. i. orā v̄talica
Hora p̄ aspirationē tempus significat si
ne aspiratōe est regio ꝛ limbus siue extre
mitas vestis. ꝛ. Aspices horā tēpus tibi si
gnificabit. Si nō aspices limbuz dabit et
regionē. Peragrarē verbū est trissillabuz
tam in se q̄ in participiō corri. a mediā et
significat circūire pambulare inq̄rendo p
uagari. perrare. puadere. Hec athenena
rū. ciuitas est in grecia me. produ. Heca
chademia penul. cor. villa est platonis in
q̄ studuit et docuit. Ginnasia achademie
dicebant studia et exercitiā i sciētīis. Per
sonare dicitur hic p̄ famam diuulgare et cor
ri. me. qm̄ est trissi. tam in se q̄ in partici
Dalo uis. mauult. i. magis velle verbum
pparatiuū ab hoc descēdit malens partici
piū. i. magis volens. Impudēt. i. inue
recūde. Ingerere. i. doctrinā suā alijs imit
tere ꝛ offerre. Ingero ingeris ingessi stuz.
me. cor. in presenti. sed i preterito produ.

Epistola

Impudēs me. cor. **H**ic pirata rate meo. produ. est latro marinus. **V**enudatus penul. correp. i. veditus et sic seruat in partibus cipius et supinis que veniunt a doctas. **P**arruit plato. i. obediuu qz ad imperiu dionisij tyrani exulauit. **T**itus liuius scripsit bystoria roanoz qz dicit manas. i. desluēs laqueo fonte loquētie qz dulce et placidam habebat doctrinā. **E**xtra urbē. i. preter urbē famosam aliud querebāt illi nobiles qz sapientiā nō edificia Appollonius nomē cuiusdā sapiētis. **V**ulgares autē sapientes appellant magū a magnitudine scientie. **P**itagorici vero. i. sequaces pictagore. talem vocāt phm. i. amatorē sapiētie qui habēt pictagorici cor. penul. qz vero habēt pictagorei produ. penul. **L**aucasus mōs est indie meo. cor. **A**lexander neqz. v. **L**aucasus irriguo paradiso spirat abortu. **A**lbanime. pdu. sunt populi. **D**assagete penl. cor. sūt populi. **H**ic amnis ē fluuius. **T**ransmissus sa. sum dicit hic transitus ta. rum. **H**ic et hec bragmana ne. meo. cor. ppls. **H**ic hiarcha nomē cuiusdā phi est qz forte cathedrā habebat aureā vel qz sapientias docebat que auro preciosior est in throno sedebat auro qz potabat discipulos de fonte tantali. i. de sapiētia seculari qz dicit font tantali a tantalo pho dicit qz tātalus me. cor. filius fuit iouis qz ppter culpā suā apō inferos sustinet talem penā qz semp sitiēs habet aquā ascendente vsqz ad labiū inferius. et cū vult bibere aqua refugit. **I**tē esturiens semp habet poma descendente vsqz ad labiū superius. et cū vult comedere poma refugiūt. sic mūdi sapiētia non reficit. **E**lamite pe. pdu. populi sūt. **F**enices populi sunt me. produ. **A**rabas ē accusatiu⁹ grecus. **H**ic et hec arabs arabis ppli sūt. arabes accusatiuo plurali. arabes vel arabas me. cor. **P**alestini populi sunt penl. pdu. **C**aldei populi sunt me. pdu. **S**ynnosophiste erāt quidā phi nudi solis genitilibus tegmina adhibētes a gynnos quod est nudus et sophos qd est sapiēs. **D**e mēsa solis dicit qz quidā emit iactū retis a piscatore qui traxit mēsam aureā et post multam controuersia adiudicata est deo soli. et dicitur famosissima quia multi volebāt videre eam in sabulo. i. i litore sabuloso positam. **H**oc sabuluz est arena et cor. me. vl dicitur mensa solis loc⁹ vbi docebat astrologia. et qui tradebant eam propter nume

ros necessarios et figuras ptrahēdas vtebantur litore sabuloso. **D**icebatur autē solis quia ipse erat deus sapientie et famosissima qz scientia illa fuit in multis partibus diuulgata. **P**hilostratus penulti. correp. nomē est philosophi qui de huiusmodi fecit octo volumina. **U**ñ quidā. **H**as iue finis coniuua philostratus vndis.

Capitulum ii

Custratas. i. peragratas et perambulas me. produ. **H**ierosolima pe. cor. fe. ge. sic et arabia penul. cor. **H**ec ebdoas dis. est septenarius qui deseruit legi veteri ab epta qd est septē p cōuersa in b et doas quod est dies. **H**ec octoas adis. est octonarius qui deseruit euāgelio ab octo r doas. vtrūqz corripit me. i recto et pen i obliquis. **H**oc misteriu est occultus sensus siue clausum secretū. **B**arnabas medi. corripit vbiqz. **E**nergia gie penul proo. r fe. ge. dicitur interior operatio sine labor ab en quod est in et erge qd est labor siue operatio. **E**schines vel eschinis meo. cor. vel eschineus penul pdu. nomē est cuiusdam oratoris. **H**ic demosthenes nis penl. cor. nomē fuit alterius qui in causa quadā fuit sibi contrarius. **E**st autē oratio cōrectus verborū cum sensu. **S**uspiro ras. vbi est trisillabū tam in se qz i picipio me. pdu.

Capitulum iii

Hic et hec docilis et hoc docile. ap⁹ doceri meo. cor. hic plastes huius plaste dicitur formator siue figulus a plamo as. qz formas imprimit. **H**egligo me. cor. **D**epixit. i. descripsit. **R**euincere penul. correp. in infinitiuo. i. redarguere. **C**aplm. iiii. **R**usticitas penul. correp. i. simplicitas **E**dificat penl. correp. **D**alachias penl. produ. **I**nterrogauit pe. correp. in se r participio p̄sentis tēporis. **R**espondere secundē cōiugatiōis penul. produ. **I**ntulit. i. dixit meo. cor. **F**ulgere. i. splendere mediā pdu. **H**ebraicus ca. cuz. et similia cor. pe. **E**ruditus. i. doctus penul. produ. phari sei et similia penul. produ. **D**idicerint penul. correp. in preterito et futuro p̄iunctiu **T**ribuere id est dare penul. correp. **D**idastirben id est dociles dei penul. cor. **R**usticus ca. cū. me. cor. **I**mperit⁹. i. indoctus me pdu. **S**ignifico penul. cor. **S**uppurtio. i. numeratio a supputo tas. quod cor. me.

Capitulum v

Hic demosthenes nis. pe. cor. nomē est

Folium .II.

cuiusdam sapientis. **Qua**q. i. q. uis. **Se-**
culum li. med. cor. f. **Ab**scoditus ta. tum.
pe. cor. **Pre**destino. i. preordino penult.
cor. 2 sic destino nas. med. cor. cum partici
pio trissillabo. **Pre**figuro ras. med. pdu.
in se 2 in participio. **Ceteri** trissilla. med.
cor. **Re**uelo las. med. pdu. **Re**uelata facie
id est expedita. **Speculo**r laris. med. cor.
et suu participiu. **Re**fero ras. i. aperio me.
cor. cu participio trissil. **A**perit trissil. me.
cor. **Eunuchus** produ. penul. siue media
Quomodo med. cor. qn est vna pars. **In**
terim med. cor. **Uebiculū** neu. ge. est cur
rus siue carruca. **Uolueret.** i. frequēter re/
peteret me. cor. **E**adē hora med. produ. &
In reliquis eadē facit ablatiuus eadem.
Sinagoga sinagoge penul. produ. **Re**pe
ric trissillabū me. cor. **Capitū** vi
Perstrica. i. leuiter tacta vel summatis
dicta adiectiuū a perstringo gis. xi. **Angu**
stia angustie hic dicit artatio et breuitas q
cōperit epistole. **Euagor** garis med. cor. f.
cū partici. **In**gredi med. cor. **Re**thor per
2 h dicit orator a retho qd est locutio pro
pter copiam verbor. **Re**thor oz. is. med. cor.
in obliquis. **Re**thorica tre. cum. pe. cor. f.
Dic et hec geometra tre. dicitur mensura/
tor terre 2 hic geometer tri. idem. et vtrūq
secundū cōmunē ysum producit penul. 2
potest dici cōponi a ge. qd est terra et meti
oz tiris. qd produ. primā nō a metros qd
est mensura qd primā cor. &. **Grā**maticus
rethor. geometer pictor alipres. **Dic** ali/
pres tis. est sanator plagaz. **A**stronomus
mi. est qui docet regulas vel legē de stellis
ab astrū qd est stella et nomos qd est lex.
Astrologus cōponit ab astrū 2 logos qd
est sermo. 2 est astrologia pars astronomie
Astronomi⁹ 2 astrologus corri. penl. astro
nomia aut et astrologia pducūt eas sicut
geometria et philosophia. **Log** gi. maf.
ge. est sermo. vel satis vtilissima. i. valde sic
ponit **Pu**l. ry. ma. libri sui. vel belluz ma
ximū. i. valde maximū. 2 ponit cū superla/
tino sicut hic. **A**gricola le. cōis ge. est. **Hic**
cesor foris. me. produ. ab incidendo dicit
Hic fullo onis. med. produ. dicit qui pa
rat pānos et excādidat. **Hec** suppellex lis.
dicitur massariaticū et in obliquis corri.
pe. **P**assim aduerbiū est. i. cōmuniter idif
ferenter vbicq. **V**endico cas. i. approprio
et vsurpo med. cor. in se 2 in participio qn
est trissillabum. **Hoc** poema tis. ē versus

Barrulus la. lum. med. cor. a garrēdo di/
citur. **Hec** anus anus anui est vetula. **De**
lirus ra. rum. med. prod. dicit qui desipit
2 mente deficit per etatē. **Hec** lira lire dici
tur instrumentū cōsonū. 2 corri. primā. et
hec lira lire dicit sulcus et producit p̄maz
&. **P**ollice tango liram. facio cū vomere li
ram. **De**liro discordo. deliro deuio dico.
Est lira fons primi caput est quoq; lira se
cundi. **Pre**sumit mediā produ. 2 partici
piū eius trissillabū. **L**acero ras. cor. med.
et participiū eius trissilla. **Hoc** superciliū
est pars quedā regens oculos cuius addu
ctio. i. eleuatio notabile est signū superbie
vñ 2 qnq; ponitur superciliū pro superbia
Trutino as. i. pōdero med. cor. **Hec** tru
tina ne. est instrumentū ponderandi med.
cor. 2 verbū et participiū qn est trissilla.
cor. med. **Pro**pudor med. pdu. i. confusio
supple est. **Pro** ponit pro interiectione q
cōsonat pudori cū dicit pro pudor 2 dolo/
ri cū dicit pro dolor 2 scelericū dicit pro ne
phas de qua interiectione dicit in lucano
pro si remeasset in vrbē. pro sine h. 2 tales
dictiones due partes sunt et duob; accen
tibus debēt proferri. &. **Pro** pudor accen
tū geminatū debet habere. **Ed**issero seris.
rui. scrtum est aperire ab e 2 dissero ris. qd
est tractare sapiēter loqui dicere cōfirmare
penul. cor. rep. **Et** nota q; dissero 2 edissero
semp cor. penul. tam in se q; in participio
psentis tēporis. **V**ulserint med. cor. rep.
i. delectauerint. mulceo ces. mulsi mulsum
Hic homerocēto tonis. 2 hic virgiliocēto
tonis. sunt libelli de libris homeri 2 virgi
lij ad laudē xpi ppositi. qz illi poete in scri
pturis suis prolixis multos vsus posuerūt
q vident in superficie cōuenire xpo quos
percurrētes quidā punctauerunt 2 post in
vñū collegerūt. 2 qz hic cento nis. est pun
ctus siue pūctatio. **Hic** virgiliocēt onis. ē
cōpilatio facta de versib; virgilij. 2 hoc ho
merocēto onis. est cōpilatio facta de versi
bus homeri i accusatiuo plali hos home/
rocētones vel homerocētonas 2 virgilio/
cētones vel virgiliocētonas. isti duo sunt
accusatiui greci 2 pdu. penul. **Har**o onis
med. prod. fuit virgilius. **Vir**go ponitur
pro iusticia in versibus virgilij. **I**lle histo
rie ad aliud referuntur. **C**irculati dicūtur
pueri qui ludunt in circulo deponētes ali
quid occulte circa aliquem de sedentibus
Stomachus ci. med. cor. ponitur hic pro

Epistola

indignatione. **Capitulum viij.**
Uidelicet id est videre licet. aduerbium
affirmandi vel coniunctio expositiua. Isti
versus possunt legi interrogatiue vel remis-
siue secundum opinionem sic dicentium. **Nic**
erodus erodi meo. cor. ab er et odos quod
est via. **Decalogus** logi. penulti. cor. dici-
tur a deca quod est decem et logos quod est
sermo quia continet decem precepta. **Di-**
sticus stica. sticum. id est figuratiuus meo
cor. **Diuinus** na. nu. produ. meo. **Leui-**
ticus cor. penul. **Singulus** la. lum. id est
quilibet per se cor. meo. **Pene**. i. fere ad-
uerbium remissiuum. **Spirant** id est spi-
ritualiter significant. **Humerus** penl. cor.
Arimetrica ce. penulti. cor. ab ares quod
est virtus et ritmos quod est numerus. quia
tractat de virtute numerorum. **Propheta-**
tie. penul. produ. **Continet** corripit meo.
in se et in partici. quando est trissillabum. **Hec**
heremus mi. meo. cor. est desertum. **Hoc**
deuteronomium penul. cor. grece dicitur secun-
da legislatio latine a deutros quod est secun-
dum et nomos siue nomia quod est lex.
De veteribus potest esse diastiricum ut con-
iugatur cum precedentibus vel ponatur
in principio subsequentium. **Pentatheu-**
ci. a penta quod est quinque et theucos quod
est volumen dicitur pro quinque libris. **Moy-**
ses a moy quod est aqua et ses quod est assumptio
dicitur. quia de aqua fuit assumptus. sem-
per aruit ultimam in recto et in obliquis. **Co-**
plector ris. tertie coniuga. i. astringor aple-
ctor. **Labor** ris. plus sum. i. currere vel flue-
re. **Hic** pedester hec tres. hoc tre. dicitur quod
pedibus incedit. et ponitur pro humili et pla-
no. **Finitur**. i. terminatur meo. produ. cum
sit quarte coniuga. penul. cor. tamen in se et in
partici. vbi est nisi penul. **Propheta** ppheta
tas meo produ. in se et partici. trissil. **Cir-**
cundabor penul. cor. circūdoz aris. prime
coniuga. et sic de quolibet proposito a do das
in futuro cum sit prime coniuga. **Reposi-**
ta penul. cor. **Hic** tipus pi. est figura. **Pre-**
fert. i. pretendit siue presentat. **Jordanis**
meo. produ. **Hic** viculus li. i. paruus vicus
id est parua ciuitas. **Confinium** nij. vbi
aliqua terminantur contigua **Hec** moabi-
tis tidis. penul. produ. in rectis sed cor. pe-
nulti. in obliquis. **Abolitus** ta. tum. penl-
tima cor. i. deletus. **Porro**. i. sed vel certe
Hic et hec lugubris et hoc lugubre. i. tristis

et fiebilis. meo. cor. **Reditus** tus. tui. meo.
cor. i. reuersio. **Eruca** ce. se. gene. et me. p
du. est vermis qui in caulibus inuenitur
Hic brucus est fetus locuste. **Hec** rubigo
ginis. meo. produ. in rectis sed meo. cor.
in obliquis. est ros noxius quo blada et ter-
re nascencia vitiantur. **Effusum** in spiritu
sanctum. i. effundendum esse. futuram est passi-
ui in infinitiue de effundoz funderis. **Si**
ab vno vsque ad. xv. sigillatim procedendo
et summam excrecentem colligendo processerit
quando. xv. compleueris. centum. xx. com-
prehendes. et quindenarius sic excrecens
xv. psalmis gradualibus mistice adaptat
Hoc morum est fructus mori vel rubi. **Di-**
strigere id est leuiter stringere vel distigere
re quia meliora discernuntur ab alijs. **Ex-**
primit meo. cor. tam in se et in participio
Litus ta. tum. i. superinductus. **Adama-**
tinus na. num. id est de adamante lapide.
penul. produ. **Hic** vincinus ni. meo. pdu.
est instrumentum recuruum ad attrahendum
fructus de summitate arborum. **Abdias** me.
pdu. emulus la. lum. i. inuidus meo. cor.
Pertono nas. meo. cor. i. terribiliter icre-
po. **Hic** prefigurans penul. produ. **Reuo-**
co meo. cor. **Coheres** meo. po. **Hic** et hec
coheres dis. penul. pdu. in obliquis qua-
drassillabis. i. simul heres. **Inre**po meo.
cor. in omnibus suis compositis tamen in ver-
bis et in participijs quando sunt trissillab.
Rigidus da. dum. i. asper et durus media
cor. **Cognitor** toris. meo. cor. a cognoscere
do dicitur. **Hic** eulatus tus. tui. i. magnus
ploratus penul. produ. **Inuolutus** dicitur
hic indutus et ornatus. **Festiuus** ua. uum
est solennis meo. pdu. **Hec** arida aride. i.
terra meo. cor. **Zacharias** meo. pdu. **Dul-**
tipler. me. cor. **Sordidus** da. dum. i. sor-
dibus inquinatus meo. cor. **Hoc** cadela-
brum penul. cor. **Hic** et hec hec toridem
meo. cor. i. tot quot illa. **Hec** lampas dis.
vel hec lampada de lucerna est de vitro me.
cor. vbi est trissilla. **Quadriga** ge. me. pro-
du. currus est quattuor rotarum. **Predico**
cas. prime coniuga. me. cor. sed predico cis.
tertie coniuga. media pducit. **Malachias**
penul. produ. sic **Isaias** **Hieremias**. sed
Ezechiel et **Daniel** acunt ultimam. **Te-**
ro teris tecum textum. est telam facere. coope-
rire. ordinare. construere. **Quadruplex** me.
cor. **Hoc** alpha beta gamma. i. abecedarium penult.
pdu. **Hic** pardus est bestia velocissima et

variorum colorum. **A**cto tis. neri vel ne
 cui plura significat. **S**us. **A**cto dat inse/
 rere coniungere siue ligare. **P**entameter pē/
 tametra metrū. dicitur versus quicq; pedū
 penul. correp. a penta quod est quinq; et me/
 tros quod est mensura penul. cor. sic et ex/
 ametra tra. trū. penul. cor. ab exa quod est sex
 et metros. s. versus sex pedū. **D**actylus pes
 quidam est et corripit mediā et vltimā. **I**n/
 de dactylicis ca. cum. penul. cor. **S**aphi/
 cus ca. cum. est genus metri med. cor. a sa/
 pho puella illius carminis inuētrice. **H**ec
 genesis. sis. vel geneleos vltima acuta est
 primus liber in biblia sed hodie graua vlti/
 ma more latino. **E**xtremus ma. mū. i. vlti/
 mus med. produ. **P**hilobisticus ca. cuz.
 vel hic philobistoricus. i. amator hystori/
 ariū a philos quod est amor et historia. et ē
 quinq; sillabaz. **P**recisus sa. sum. a preci/
 dor deris me. prod. **D**ic **S**imonides dis/
 penl. cor. nomē est cuiusdam poete nōsim/
 phonides vt quidam volūt a simphonia.
 et qui habent etiā cor. penul. **P**indarus ri/
 me. cor. alius poeta fuit. **A**lcheus me. pro/
 fuit alius. **F**laccus ci. fuit **O**ratius. **C**a/
 tullus et serenus fuit alius quibus interpōa/
 tur copula qui dicitur est catullus me. prod.
 per geminū l. et serenus a serenitate animi
 vel sermonis. **D**antua virgilio gaudet
 verona catullo. **P**ersonat me. cor. id ē lau/
 dat in carnie lirico vel ad liram. qz tangen/
 do liram decantabat psalmos suos. **D**eca/
 cordus da. dum. i. decem cordarū. a deca
 quod est decem et corda. **E**xcito ras. potest
 corripere vel producere mediā taz in se quē
 in participio quādo trissillabū est. **I**nfer/
 ri. me. cor. est infernus. **E**pitalamium mi/
 penul. cor. dicitur canticū quod cātatur
 supra cubiculum sponsi et sponse. ab epi/
 quod est supra et thalamus quod ē came/
 ra. **D**ic celeberrimus et hoc celebre.
 id est solēnis et famosus. **P**osterus poste/
 ra posterū dicitur qui postea sequitur me.
 cor. **D**ic **P**aralipomenon dicitur a para
 quod est preter et ypos quod est sub et me/
 ne quod est defectus quasi pretermisiorū
 supplens defectus. **H**ec epitome huius epi/
 tomes vltima acuta. vel hoc eptomarū pe/
 nulti. prod. dicitur abbreviatō ab epi quod ē
 supra et tomos quod est sectio vel incisio.
Instrumentū ponitur hic pro testamēto.
Arrogo gas. me. cor. i. arroganter et iactā/
 ter aliqd sibi attribuere. **A**nomias penul.
 produ. **C**oartantur. i. comprehenduntur
Instauroras. me. prod. i. reparo reparas
Etruo. is. i. construo vel edifico. **D**ic p/
 felitus ra. tum. penul. cor. dicitur aduena.
 et incircūcisus a pros quod est ad et elitos
 quod est venio. **R**aptum amore. i. captus
 amore. **L**eterum. i. sed me. cor. **C**herubiz
 vltima acuta. hic cherub bis. bi. bez. o che/
 rub ab hoc cherube in singulari numero
 accipitur pro quolibet angelo illius ordi/
 nis. inuenitur etiam cherubin in singula/
 ri numero masculini generis. i plurali autē
 cherubim sunt spiritus illius ordinis hoc
 cherubin per n. in plurali sunt agmina il/
 lozum āgelorū. **S**us. **D**ic cherubin sans/
 ctos cherubin sacra. sit cherub alm. **E**mi/
 co cas. me. cor. i. respondeo tam in se quē in
 participio. **F**ulgur guris. neutri gnis me.
 cor. in obliquis. **S**ublime tam nomen quē
 aduerbiū produ. me. **P**ennatus ra. tum.
 id est pennis curuatus vel armatus med.
 produ. **P**erplexus ra. rum. i. coniunctus
 et connexus. **P**lerusq; raq; rumq;. i. multū
 semper me. produ. in prosa. **D**ic philemō
 onis. me. produ. in rectis. et penul. cor. in
 obliquis. **T**exere. id est tractare. **A**nimad/
 uerto tis. tere. i. cognoscere ex animo et ad
 et verto. **D**istis grece dicitur latine secre/
 tum. **I**nde mysticus ca. cum. i. sacer diuini/
 nus occultus figuratiuus. **S**uccinū ra.
 tum. i. breuiter dicitur in hoc loco a succin/
 goz geris. **L**ecutio curis. quarte coniugatio
 nis est esse vel fieri cecum per ignorantiaz
 vbi est trissilla. me. cor. **H**ec apocalipsis
 dicitur reuelatio ab apo quod est re et cali/
 psis quod est velamentum. **D**ic et hec iter
 pres pres. penulti. corripit in obliquis.
Hec contio nis. dicitur congregatio. **H**ec
 industria dicitur studiosa consideratio.
Petulans tis. ois generis dicitur impor/
 tunus brutus vel petens laudem med. cor.
Dic et hec hebes tis. med. produ. in obli/
 quis dicitur ineptus intellectu carens. ob/
 tusus et stultus. **P**olliceor ceris. secunde
 cōiuga. est promitto. **C**arpo pis. psi. piū.
 dicitur euellere vel apprehendere. **S**edē/
 ti. i. ocioso me prefero. **D**agistrū renuens
 id est recusans. **C**omes tis. med. cor. re. in
 obliquis. i. socius. **S**pondeo des. i. pmit/
 to. **I**nuenit med. correp. in presenti in p/
 terito produ. **P**erseuero ras. penult. pdu.

Prologus

Obus vel obujs manibus rē. dicitur qui occurrit in via. **Excipere** ē cū honore recipere. **Ermagoras** re. penulti. corre. est nomen cuiusdam oratoris superbi. **Tu/midus** da. dum. i. superbus male in flatus inde hec tumiditas tis. i. superbia et pre/sumptio. **Effundere** hic est dicere. **Conor naris**. id est nitor niteris.

Capitulum viij.
Eusebius fuit quidam religiosus vir. **Hec** venustas tis. est pulcritudo. **Preferat** id est pretendebat vel manifestabat. **Hoc** salum li. dicitur mare. **Hereo** heres hesi. i. instare siue insidere et incumbere. dicitur inde herens tis. omis generis. **Pre/cido** dis. pro abcido vel ampudo me. pō. tam in se q̄ in participio trissilla. **Sumtus** tus. tui. masculini generis et quarte declinationis id est expensa necessaria. **Lō/puto** putas meō. cor. **Recrastino** nas. id est moram protraho cor. penul. **Obolus** li. meō. cor. est minimus denarius **Hic** vestitus tus tui. id vestis pro indumēto meō. produ. **Proiice** me. cor. **Pedetentim**. id est paulatim aduerbium remissiuum. **Hoc** gazophilaciū cū. ē archa repositoria oblate pecunie. a gaza quod est diuitie et philare quod est seruare. **Hic** cresus si. fuit quidam liddorum ditissimus. **Logito** gitas meō. cor. trissilla. cum suo participio.

Super prologo beati hieronimi presbiteri in pentatheucum.

Desiderii mei desideratus rē. **Hoc** presertium gij. id est diuinatio prescientia vel prenunciatio futurorū. **Sor/titus** ta. tum. meō. produ. a sortior tirs q̄r te coninga. quod est acquiris. **Hic** pentatheucus est lex moysi quinque distincta voluminibus a penta quod est quinque et theucos quod est volumen. **Hic** obrectator dicitur detractor. **Hic** latratus tus. tui. est vociferatio canum et produ. meō. in trissilla. **Patens** tis. a pateo patens est esse manifestum. **Assero** ris. id est affirmo as. me. cor. in trissilla. tam in se q̄ in participio. **Hec** sugillatio nis. ponitur hic pro condensatione a suggillo las. quod est condensatione strangulare sugere vel gulam stringere.

Ludo dis. dere. di. sum. i. facere. fabricare polire. ferire. sculperere. **Probantes**. id est ap probantes. **Virilis** portio dicitur quando hereditas filij equaliter diuiditur. et ponitur hic pro debita meō. produ. in trissilla. **Alterius** semper corripit penultimā in genitio. **Alius** autē semp. pducit. &. **Sed** in alterius breuis est longatur alius. **Fedari** id est deturpari. **Audere** meō. pdu. **Origenis** penul. pdu. **Hec** editio omis. ē translatio. **Hic** astericus ci. ab aster quod est stella et ycon quod est ymago dicitur forma stelle. et produ. penul. q̄r ycon apud grecos scribitur per y diptongon. et sic nō habet s in principio penul. sillabe. aliqui ponunt et tūc etiā produ. penul. positione talis forma i margine designabat textū sub ea comprehensum debere ibi lucere cū prius deesset. **Hic** obelus li. meō. pdu. est signū sagitte siue veru **Virgilius** tū corripit obelus. hec figura i margine posita notabat superflua a vita/te libri resecanda. **Jugilo** las. meō. cor. in trissillabis tam in se q̄ in participio. i. amputare. **Confodio**. i. perforo meō. cor. in pūti sed in preterito produ. **Promulgo** gas. i. manifesto as. **Hic** codex cis. media cor. est liber. **Hazareus** penul. pdu. **Compungo** gis. punxi. dicitur a con et pungo quasi simul pūgo. &. **Sepe** boues pupugi. punxi quōque quaternū. **Hoc** sinragmatis. id est est quod coordinatio vel ordo secundū huiusmodi sinragma id est quod doctrinayl dogma. **Apocryfus** fa. sum. i. secretus vel occultus ab apo quod est de et crisis quod est secretū quasi de numero secretorū. et cor. penul. **Illa** scriptura dicitur apocryfa cuius autor et veritas ignorat licet multa vera contineat. **Hoc** deliramentū dicitur fatuitas de mentia. discordia. deuiatio a rectitudine. **Hic** hiberus ri. est fluius a quo hispania dicta est hiberia. **Unde** hiberus ra. rū. me. produ. dicitur hispanus. & sus **Lucani**. **Qui** p̄stat terris aufert tibi nomē hiberus. **Hec** nenia nie. dicitur cantilena que fit super mortuos vel super cunas pueroꝝ. **Itez** nenia dicitur fabula vilis semper me. cor. vñ hiberenienie dicuntur fabule hispanoꝝ vñ ab hispanis inuente. **Ptolomeus** rex fuit egipti. penul. pdu. **Archanus** na. nuz. meō. pdu. id est secretus secreta secretū. **Vulgo** gas. i. publicare. **In** vulgo. i. in populo. hoc vulgus gi. i. populus. **Scriptito** tas. meō. cor. tam in se q̄ in participio i trissil.

frequentatuum a scribo scribis. i. frequē/ ter scribo. **Aristeus** penulti. produ. propri um nomen est. **Dic hyperaspites** grece la tine dicitur protector ab yper prepositiōe z aspites. erat enī vnus de custodiētibus corpus regis. **Et super et iurta** dat yper qd̄ epi facit adde. **Josephus** phi. me. cor. nomē est propriū. **Dec basilica** ce. penule. cor. dicitur dom⁹ regis. a basileos quod ē rex vel imperator. **Predico** cis. tertie cōiu ga. semp produ. med. in trissilla. tam in se q̄ in participio. **Dic economus** mi. penl. cor. est dispensator domus. inde economi cus ca. cum. penul. cor. i. dispensatori⁹ ria. riū. **Unde economicū** xenophontis dicit liber quē fecit xenophon de dispensatione **Platonis** pitagoras fuit liber quez plato cōposuit pitagore nomine inticulatū **De mostenes** pro thesifonte fuit liber quez de/ mostenes cōposuit p̄ defensiōe thesiphon tis. **Afflatus** ta. tum. dicit̄ inspiratus ab affluas. rē. **Teruit**. i. ordinauit. **Protule** re pro protulerūt penul. pdu. **Emule**. i. in uide med. cor. **Obtreccator**. id ē detractor med. p̄b. **Ascultare** dicit̄ quasi aures sono cultare. vel quasi aurib⁹ sonos celare. nec debet scribi per au sed per simplex a i priā sillaba. **Prefero** med. cor. i. prepono. **Hoc carissima** tis. penul. cor. in obliquis donuz spiritus sancti dicitur a caris grece quod ē gratia latine. **Pene**. i. penitus vel pene id est vere vel quasi. **Dic liuor** liuoris med. produ. in trissilla. dicit̄ inuidia v̄ nigredo que remanet ex percussione baculi vel vir ge a lineo liues qd̄ est inuidere vel liuiduz id est nigrū fieri ex percussione virge. **Tor queor** torques tor: si torsum vel tor: tū dicit̄ cruciare flectere iaculari vel mittere. **Tor: q̄ ris** med. pdu. i. inuides. **Cōcitas** me. cor. id est prouocas. **Sicubi** media correpta id est si alicubi aduerbiū loci. **Cōsulo** lis. cum accusatiuo id est consilium q̄ro z cor. med. tam in se q̄ in participio. **Assurpat⁹** ta. tum. id falso assumptus sic hic accipit. **Deprecor** caris. med. cor. tam in se q̄ in p ticipio. **Desideri** in vocatiuo per simplex i. penul. produ. **Subire** ex sub z eo is me. produ. in infinitiui. i. subintrare et onus assumere. **Dec genesis** huius sis. v̄ gene/ seos me. cor. si accentuatur more latino v̄ geneleos vltima acuta. **Nota** q̄ ante incar nationē dñi **Annis**. ccccli. septuaginta in terpres f. oruerūt post ascensionē dñi anis

ccliij. aquila. **Deinde** post ānos. liij. the/ odotion. **Deinde** post ānos. xxx. simach⁹. **Deinde** post ānos. viij. vulgata editio ī uenta est hierosolimis. que quia autor ei⁹ ignoratur dicta est vulgata. **Deinde** post xvij. origenes correxit. lxx. cum asterico z obelo. postea transtulit sine his. **Hi** om̄s transtulerunt de hebreo in grecum. **Qui** dam scioli vtriusq̄ lingue de greco trāstu/ lerunt in latinum ī ecclesia primitiua **Hie ronimus** vltimo de hebreo in latinū tran/ stulit cuius tamen translatione non vbiq̄ vtimur. **Eusebius** vero z p̄philus trāsla tionem origenis fere vbiq̄ vulgauerunt. lxx. sub prolomeo. aquila sub adriano. **Theodotion** sub cōmodo. **Simachus** sub seuro. **Origenes** sub alexandro. **Ge nesis** grece. **Bresitb** hebraice. generatio la tine dicitur.

Super libro Genesis. Caplm i.

IN principio

creauit deus celum et terram terra autē rē. **Dec abissus** si. est profunditas aquaz. qua si sine bisso. i. candore. ab a quod est sine z bisus qd̄ est genus lini candidissimi. **et**. de femininis in us. **Dec paradifus** habet nardus domus atq̄ iacinctus. **Et sinod⁹** coccus z carbasus alnus abissus. **Porti/ cus** egyptus dyptongus eis sociam⁹. **Dec** q̄ smaragdus habet rannus colus atq̄ fa selus. **Acus** cristallus z hum⁹ bisusq̄ pa pirus. dicimus tñ hoc cristallum z hic pa/ radifus. **Dic** z hec inanis z hoc ne. i. van⁹ z sine fructu. me. pdu. **vsus** cathōis. **Hoc** faciunt stulti quos gloria verat inanis. **Spūs** dñi ferebat sup aquas. i. voluntas domini ferebatur super aquas. i. sup mate riā primā formis congruētibus distinguē dā sicut fert̄ holūtas artificis sup archam ex cōceptione animi producendā. **Nota** autē q̄ materia prima censetur nomie ter/ re. qz prebet formis stabilem fixationē. noie aquaz. qz habet ad formas quandam flu xibilem inclinationē. nomie abissi. qz sine formis habet quandā tenebrosam imper fectionē. **Dec arida** de. dicitur terra media correp. **Dic cetus** ti. in singulari. hoc cete indeclinabile in plurali est magnus piscis in mari qualis fuit qui deuorauit **Jonam** **Produco** cis. i. pcul ducere absentare. ex/ tēdere plongare ī p̄spectu v̄ in apto v̄ ex/